

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

7 JUNI 1978

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

(Ingediend door de heer Poma)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren strekt ertoe het aantal en de grenzen van het gebied van de maatschappijen voor afvalwaterzuivering te wijzigen.

Deze wet voorziet in de oprichting van drie maatschappijen voor de zuivering van afvalwateren overeenkomstig de hydrografische bekkens in ons land, namelijk een maatschappij voor het bekken van de IJzer en de kuststreek, een voor het Scheldebekken en een voor het Maasbekken. Enkel het bekken van de IJzer en de kuststreek werd in uitvoering van de wet opgericht, maar van een werking zoals bepaald bij de wet kon niets in huis komen: de door de in het gebied gevestigde ondernemingen te betalen bijdragen konden niet geïnd worden omdat de ondernemingen in de rest van het land ze ook niet moesten betalen.

Een efficiënte toepassing van deze wet veronderstelt de oprichting van deze drie maatschappijen.

:-} *

Op 11 maart 1950 werd in ons land een eerste wet op de bescherming van de oppervlaktewateren uitgevaardigd. Achteraf bleek dat deze wet niet werd uitgevoerd. Dit was toe te schrijven aan talrijke factoren, zoals onvoldoende sectoriële lozingsvoorwaarden, onvoldoende belangstelling vanwege de gemeenten die volgens de wet het initiatief moesten nemen, onvoldoende kredieten bij het departement van Volksgezondheid, onbeduidende boeten voor de wetsovertreders, enz.

Daarom werd in 1965 in de Senaat eerst door ondergetekende een wetsvoorstel en daarna door de Regering een wetsontwerp ingediend die besproken werden tijdens de zitting 1965-1966. Dit gaf aanleiding tot een eindrapport en een verbeterd ontwerp dat echter in oktober 1966 van de

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

7 JUIN 1978

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 26 mars 1971 sur la protection des eaux de surface contre la pollution

(Déposée par M. Poma)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi modifiant la loi du 26 mars 1971 sur la protection des eaux de surface contre la pollution tend à modifier le nombre des sociétés d'épuration des eaux et les limites de leur circonscription.

La loi précitée prévoit la création de trois sociétés d'épuration des eaux correspondant aux bassins hydrographiques du pays, à savoir une société pour le bassin de l'Yser et de la région côtière, une société pour le bassin de l'Escaut et une société pour le bassin de la Meuse. Seule la société desservant le bassin de l'Yser et la région côtière a été créée en exécution de la loi, mais rien n'a été réalisé en ce qui concerne le fonctionnement, tel qu'il avait été prévu par la loi : les contributions dues par les entreprises établies dans cette circonscription n'ont pu être perçues, étant donné que les entreprises établies ailleurs dans le pays n'étaient pas non plus astreintes à s'en acquitter.

Une application efficace de la loi suppose la mise en place de ces trois sociétés.

* * *

Le 11 mars 1950 une première loi sur la protection des eaux de surface était promulguée en Belgique. Plus tard, il est apparu que cette loi n'était pas appliquée, pour de nombreuses raisons : conditions de déversement sectoriel insuffisantes, manque d'intérêt des communes qui, d'après la loi, devaient prendre l'initiative, insuffisance des crédits dont disposait le département de la Santé publique, amendes insignifiantes infligées à ceux qui transgressaient la loi, etc.

C'est pourquoi d'abord une proposition de loi présentée par le soussigné et ensuite un projet de loi du Gouvernement ont été déposés au Sénat en 1965 et discutés au cours de la session 1965-1966. Il en résulta un rapport final

agenda van de openbare zitting]; van de Senaat werd afgevoerd op verzoek van een aantal Waalse parlementsleden. Pas in 1970 werden nieuwe onderhandelingen aangeknoopt onder het voorzitterschap van de toenmalige Minister van Volksgezondheid. De resultaten van deze onderhandelingen vinden wij terug in hoofdstuk III (artikelen 33, 34 en 35) van de wet van 26 maart 1971. Deze drie artikelen kwamen tegemoet aan de Waalse, meer bepaald de Luikse, desiderata.

Deze artikelen bepalen dat de Staat een onderneming kan subsidiëren, indien aan die onderneming bijkomende lasten worden opgelegd. Dit zou gelden voor ondernemingen gelegen aan de Luikse Maas die lasten zouden dragen ten voordele van het Albertkanaal (waaruit de Antwerpse Waterwerken drinkwater winnen).

Met eenparigheid werd dit ontwerp eerst in de Senaat, daarna in de Kamer aangenomen.

Onder de vorige Regering werd van Waalse zijde, in het kader van de gewestvorming, de eis gesteld dat de maatschappijen voor de drie bekkens omgevormd zouden worden tot drie gewestelijke maatschappijen: één Vlaamse, één Waalse en één voor de Brusselse agglomeratie (tweetalig gebied, negentien gemeenten).

Alleen de maatschappij voor het bekken van de IJzer en de kuststreek werd onder de vorige Regering opgericht omdat zij gelegen is in het homogeen Nederlandstalig gebied; de twee andere maatschappijen werden niet opgericht om de redenen hierboven uiteengezet. Dit voorstel tot gewestvorming mist elke logica.

Een voorbeeld zal dit illustreren: het riviertje de Zenne ontspringt in Henegouwen (gebied van de Waalse maatschappij), loopt door Vlaams-Brabant (Vlaamse maatschappij), door het Brusselse (Brusselse maatschappij) en ten slotte opnieuw door het homogeen Nederlandstalige gebied (Vlaamse maatschappij).

Over een lengte van een paar tientallen kilometers zou dit riviertje driemaal onder een ander beheer komen te vallen. In het buitenland zijn de hydrografische bekkens als eenheid aanvaard. Wij kunnen hiervan niet afwijken zonder ons op internationaal vlak onder een technisch oogpunt belachelijk te maken. Dit wetsvoorstel heeft tot doel de wet van 26 maart 1971 in overeenstemming te brengen met het streven naar gewestvorming. De vervanging van maatschappijen voor de bekkens door G. O. M.'s, intercommunale verenigingen, provincies, subgewesten of andere openbare instellingen lost niets op.

Bovendien zal deze formule aanleiding geven tot moeilijkheden in verband met de financiering, de vaststelling van de voorwaarden voor de lozing, de controle op de naleving van die voorwaarden, de opsporing en de controle van de waterverontreiniging. Verder komen de basisprincipes van de wet van 26 maart 1971, namelijk de inspraak van de betrokken ondernemingen en de « vervuiler betaalt », in het bedrang.

De oprichting van drie gewestelijke maatschappijen, opgesplitst per hydrografisch bekken of het behoud van een maatschappij per hydrografisch bekken, opgesplitst in gewestelijke maatschappijen, leidt tot hetzelfde resultaat:

- één maatschappij voor het bekken van de IJzer en de kuststreek;
- één voor het bekken van de Schelde, homogeen Nederlandstalig gebied;
- één voor het bekken van de Schelde, homogeen Frans-talig gebied;
- één voor het bekken van de Schelde, Brussels gebied;

en het project van 1966 dat in oktober 1966 al eveneens was afgevoerd op verzoek van een aantal Waalse parlementsleden. Pas in 1970 werden nieuwe onderhandelingen aangeknoopt onder het voorzitterschap van de toenmalige Minister van Volksgezondheid. De resultaten van deze onderhandelingen vinden wij terug in hoofdstuk III (artikelen 33, 34 en 35) van de wet van 26 maart 1971. Deze drie artikelen kwamen tegemoet aan de Waalse, meer bepaald de Luikse, desiderata.

Deze artikelen bepalen dat de Staat een onderneming kan subsidiëren, indien aan die onderneming bijkomende lasten worden opgelegd. Dit zou gelden voor ondernemingen gelegen aan de Luikse Maas die lasten zouden dragen ten voordele van het Albertkanaal (waaruit de Antwerpse Waterwerken drinkwater winnen).

Met eenparigheid werd dit ontwerp eerst in de Senaat, daarna in de Kamer aangenomen.

Onder de vorige Regering werd van Waalse zijde, in het kader van de gewestvorming, de eis gesteld dat de maatschappijen voor de drie bekkens omgevormd zouden worden tot drie gewestelijke maatschappijen: één Vlaamse, één Waalse en één voor de Brusselse agglomeratie (tweetalig gebied, negentien gemeenten).

Alleen de maatschappij voor het bekken van de IJzer en de kuststreek werd onder de vorige Regering opgericht omdat zij gelegen is in het homogeen Nederlandstalig gebied; de twee andere maatschappijen werden niet opgericht om de redenen hierboven uiteengezet. Dit voorstel tot gewestvorming mist elke logica.

Een voorbeeld zal dit illustreren: het riviertje de Zenne ontspringt in Henegouwen (gebied van de Waalse maatschappij), loopt door Vlaams-Brabant (Vlaamse maatschappij), door het Brusselse (Brusselse maatschappij) en ten slotte opnieuw door het homogeen Nederlandstalige gebied (Vlaamse maatschappij).

Over een lengte van een paar tientallen kilometers zou dit riviertje driemaal onder een ander beheer komen te vallen. In het buitenland zijn de hydrografische bekkens als eenheid aanvaard. Wij kunnen hiervan niet afwijken zonder ons op internationaal vlak onder een technisch oogpunt belachelijk te maken. Dit wetsvoorstel heeft tot doel de wet van 26 maart 1971 in overeenstemming te brengen met het streven naar gewestvorming. De vervanging van maatschappijen voor de bekkens door G. O. M.'s, intercommunale verenigingen, provincies, subgewesten of andere openbare instellingen lost niets op.

Bovendien zal deze formule aanleiding geven tot moeilijkheden in verband met de financiering, de vaststelling van de voorwaarden voor de lozing, de controle op de naleving van die voorwaarden, de opsporing en de controle van de waterverontreiniging. Verder komen de basisprincipes van de wet van 26 maart 1971, namelijk de inspraak van de betrokken ondernemingen en de « vervuiler betaalt », in het bedrang.

De oprichting van drie gewestelijke maatschappijen, opgesplitst per hydrografisch bekken of het behoud van een maatschappij per hydrografisch bekken, opgesplitst in gewestelijke maatschappijen, leidt tot hetzelfde resultaat:

- één maatschappij voor het bekken van de IJzer en de kuststreek;
- één voor het bekken van de Schelde, homogeen Nederlandstalig gebied;
- één voor het bekken van de Schelde, homogeen Frans-talig gebied;
- één voor het bekken van de Schelde, Brussels gebied;

- l'n maatschappij vout' het hekken van de Maas, homogeen Franstalig gebied;
- een voor het hekken van de Maas, homogeen Nederlandstalig gebied.

Dit heeft, her voordeel, het principe van de hydrografische bekkens te combineren met het streven naar gewestvorming.

Bovendien moet ook het artikel met betrekking tot her voorzitterschap van de maatschappijen voor de bekkens worden gewijzigd.

K. POMA

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Artikel 8, eerste lid, van de wet van 26 maart 1971, op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Er worden zes maatschappijen voor afvalwaterzuivering opgericht, namelijk :

1. de waterzuiveringsmaatschappij voor het kustbekken;
2. de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Schelde, homogeen Nederlandstalig gebied;
3. de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Schelde, homogeen Franstalig gebied;
4. de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Scheide, Brussels gebied;
5. de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Maas, homogeen Franstalig gebied;
6. de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Maas, homogeen Nederlandstalig gebied. »

Art. 2

Artikel 26, § 2, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De gouverneur van West-Vlaanderen is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij voor her kustbekken. »

De gouverneur van Oost-Vlaanderen of van Antwerpen, met een beurtrol van vier jaar, is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij voor het bekken van de Schelde, homogeen Nederlandstalig gebied.

De gouverneur van Henegouwen is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij van het bekken van de Schelde, homogeen Franstalig gebied.

De gouverneur van Brabant is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij van het bekken van de Scheide, Brussels gebied.

De gouverneur van Limburg is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij van het bekken van de Maas, homogeen Nederlandstalig gebied.

De gouverneur van Luik, van Namen of van Luxemburg, met een beurtrol van vier jaar, is voorzitter van de waterzuiveringsmaatschappij van het bekken van de Maas, homogeen Fransstalig gebied.

De Koning bepaalt de volgorde van de beurtrollen. »

27 april 1978.

K. POMA

- une société pour le bassin de la Meuse, région homogène de langue française;
- une société pour le bassin de la Meuse, région homogène de langue néerlandaise.

Cette dernière formule offre l'avantage de combiner le principe des bassins hydrographiques avec la tendance à la régionalisation.

En outre, il convient de modifier l'article relatif à la présidence des sociétés des bassins.

PROPOSITION DE LOI

Article 1

L'article 8, premier alinéa, de la loi du 26 mars 1971 sur la protection des eaux de surface contre la pollution est remplacé par la disposition suivante :

« Il est créé six sociétés d'épuration des eaux usées, à savoir :

1. la société d'épuration des eaux du bassin côtier;
2. la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région homogène de langue néerlandaise;
3. la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région homogène de langue française;
4. la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région bruxelloise;
5. la société d'épuration des eaux du bassin de la Meuse, région homogène de langue française;
6. la société d'épuration des eaux du bassin de la Meuse, région homogène de langue néerlandaise. »

Art. 2

L'article 26, § 2, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Le gouverneur de la Flandre occidentale préside l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin côtier.

Les gouverneurs de la Flandre orientale ou d'Anvers président, alternativement, pour une période de quatre ans, l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région homogène de langue néerlandaise.

Le gouverneur du Hainaut préside l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région homogène de langue française.

Le gouverneur du Brabant préside l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin de l'Escaut, région bruxelloise.

Le gouverneur du Limbourg préside l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin de la Meuse, région homogène de langue néerlandaise.

Les gouverneurs de Liège, de Namur ou de Luxembourg président, alternativement, pour une période de quatre ans, l'assemblée générale de la société d'épuration des eaux du bassin de la Meuse, région homogène de langue française.

Le Roi détermine l'ordre de succession des alternances. »

27 avril 1978.